

УДК 007:327.88:(321.7+321.64)

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v053.2025.49>

С. Ю. Цимбал

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-3649-0338>

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ: «ДЕМОКРАТІЯ VS. АВТОРИТАРИЗМ», «ТРАДИЦІЙНІ МЕДІА VS. НОВІ МЕДІА»

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Проблема наукової ідентифікації феномену «інформаційних війн», визначення його сутності, механізмів впливу, а головне – механізмів та засобів протидії є однією із основних у процесі становлення інформаційного суспільства. Адже, сучасні інформаційні війни є породженням цифрової ери, яка спричинила не лише розвиток глобального середовища інтернет-комунікацій, а й відмову від утопічного погляду на рівність та солідарність індивідів у «суспільстві знань» на користь більш реалістичних концепцій.

Для України проблема протидії інформаційним війнам є актуальною, вельми значущою як у теоретичному так і у прикладному аспекті в умовах російської інформаційної агресії. Слід безумовно погодитись із тим, що «Інформаційна війна – це передусім вплив... Мета інформаційних впливів – не стільки захват територій, скільки *самодезорганізація* противника, заміна системи перспективних цінностей держави (регіону)-мішені базовими конструктами держави-ініціатора, у випадку України – цінностями *слов'янської єдності й руського миру*. На практиці це здійснюється із застосуванням системи організаційних, пропагандистських, психологічних, інформаційних впливів на державу-ціль, що змушують її рухатися в необхідному для протилежної сторони руслі. За допомогою цих впливів можна спрямувати політику противника в стратегічний глухий кут, знекровити економіку, загальмувати діяльність оборонної промисловості, представити зростання суспільної самосвідомості як зростання націоналізму, спотворити основи національної культури (наприклад, навішуванням ярликів *укрофашистів й бандерівців*), створити серед частини населення *п'яту колону*» [6, с. 109–110].

Медіа-скандали в інформаційному полі України, спричинені російським авторитарним режимом, який дуже швидко повернув контроль влади над масмедіа після нетривалого періоду «гласності» та російські інформаційні атаки на українське суспільство почались одразу після здобуття Незалежності. Згодом вони переросли у гібридну війну, а відтоді – у широкомасштабне збройне вторгнення та російську інформаційну війну

проти європейської та євроатлантичної інтеграції України, усього «західного світу», включно із демократією, лібералізмом та міжнародним правом. Російська інформаційна війна проти України набула глобального виміру.

Холодна війна між радянським табором і західним світом була гібридною – ідеологічною, економічною та політичною, а її завершення крахом радянської моделі стало початком ери інформаційних війн. При цьому, фундаментальні причини початку Холодної війни та краху СРСР продовжують визначати «порядок денний» інформаційних війн XXI століття. Тобто, теоретична ідентифікація «інформаційних війн» у просторі політичної науки та політичному дискурсі уявляється можливою, якщо визначити їх місце у координатах протистоянь «демократія vs. авторитаризм» та «традиційні медіа vs. нові медіа».

Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної теми, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Тема інформаційних війн є однією із найбільш популярних у зарубіжному та українському міждисциплінарному науковому дискурсі, адже вона знаходиться на перетині політичної науки, теорій соціальних комунікацій та публічного управління, соціології та психології тощо. У межах політичної науки слід виокремити такі дослідницькі напрямки у визначенні інформаційних війн, як політико-комунікативний та політичної глобалістики.

Виходячи із того, що дану статтю присвячено вирішенню важливих частин загальної проблеми аналізу інформаційних війн, а саме: 1) протистоянню між демократіями й авторитарними режимами та, 2) ролі в інформаційних війнах традиційних медіа й нових медіа, то аналіз досліджень і публікацій складається із декількох частин. По-перше, визначення інформаційних війн на перетині політичної комунікативістики та політичної глобалістики. По-друге, аналіз дилеми «демократія vs. авторитаризм» стосовно інформаційних війн сучасності. По-третє, обґрунтування ролі традиційних медіа (аудіовізуальних та друкованих) й нових медіа (інтерактивних мультимедіа) у інформаційних війнах.

Передусім, слід відзначити формулу Г. Лассвела (яку можна застосувати до аналізу інформаційних війн): «Хто повідомляє? Що повідомляє? За яким каналом? Кому? З яким результатом?» [1, с. 498] та дослідження впливу на громадську думку В. Ліппмана [1, с. 498] як фундаментальні для визначення сучасних інформаційних війн. Серед українських дослідників комунікативного виміру політики відзначимо ґрунтовні праці В. Антонюка, І. Воробйова, С. Демченка, О. Дубаса, О. Зернецької, Л. Климаської, В. Ковалевського, О. Копана, Н. Костенко, В. Кулика, В. Мельника, Б. Парахонського, Г. Почепцова, Н. Семена, О. Сенченка, О. Сіленко, О. Сосніна, М. Требіна, А. Худолій, Г. Яворської, Д. Яковлева, ін. Погодимось із А. Худолій у тому, що інформаційні війни ведуться переважно між державами: «У сучасних війнах відбувається зміщення центру тяжіння з фізичного силового складника, який переважає у традиційних війнах, на ментальний та інформаційний. Сучасна війна – це війна *у мізках і за мізками*. Це війна за когнітивний та комунікативний контроль, за владу над свідомістю людей, їхніми емоціями, мисленням, розумом і, відповідно, над їхньою поведінкою... Посилення інформаційних війн зумовлена сучасними викликами перед державами. Згідно теорії мережевих війн сучасні конфлікти відбуваються в чотирьох сферах – фізичній, інформаційній, когнітивній і соціальній» [6, с. 108]. Водночас, медіатизація політики утворює загрози для появи «інформаційного тоталітаризму» у глобальному контексті [7]. Відповідно, слід відзначити праці з політичної глобалістики, адже інформаційні війни стали невід'ємною частиною процесу політичної та економічної глобалізації. Передусім, йдеться про роботи таких українських науковців, як Д. Базів, О. Бодрук, О. Василевський, С. Віднянський, В. Горбулін, М. Дмитренко, Д. Дубов, В. Калінін, М. Кулініч, М. Сирота, О. Ткач, Д. Шеренговський, ін. Солідаризуємось із позицією О. Ткача, який відзначає згорання демократії в якості однієї із головних глобальних проблем світового політичного розвитку: «Приклади згорання демократії засвідчили відсутність вільних і справедливих виборів у низці країн світу, що під загрозою є незалежність судової системи, порушення права на свободу слова, що обмежує здатність політичної опозиції кидати виклик урядові, залучати до відповідальності, пропонувати альтернативи режиму... економічний розвиток зменшує вірогідність перетворення демократій на авторитаризм... до чинників згорання демократії віднесено: популізм, ослаблення політичних інститутів, порушення прав особистості і свободи думки, які ставлять під сумнів ефективність, стійкість демократичних систем» [4, с. 170]. Згорання демократії у глобальному вимірі спричиняє тренди авторитарного правління, коли інформаційні

війни ведуться з опонентами авторитарних лідерів у середині країни задля встановлення одноосібного правління, а згодом – під прицілом інформаційних атак опиняються демократичні країни. Особливу небезпеку представляють собою інформаційні війни, які ведуться проти цінностей демократії та лібералізму під час виборчих кампаній.

Формулювання мети статті. Метою статті є визначення сучасних інформаційних війн в аспекті протистояння демократій та авторитарних режимів й ролі традиційних та нових медіа у цьому протистоянні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Війни не зникли у XXI столітті у зв'язку із новими інформаційними технологіями, вони частково перемістились у мережу інтернет і отримали назву «інформаційних». Слід погодитись із В. Таркінім у тому, що «Невід'ємним атрибутом інформаційних війн є інформаційна зброя. Вона, на відміну від традиційного озброєння, не передбачає особливих умов зберігання і не виходить із ладу. Інформаційна зброя – інструмент, який, залежно від спрямування інформаційної війни може виражатися у певних методах. Збройний арсенал інформаційно-технічної війни програмно-математичний, а зброя інформаційно-психологічної війни вербальна або невербальна, у будь-якому разі – комунікативна» [3, с. 176].

Так само, як війни між авторитарними режимами та демократичними країнами продовжуються після розпаду СРСР та «кінця історії» (саме так визначив перемогу ліберальної демократії Ф. Фукуяма). Слід погодитись із візією журналіста В. Портникова, який вважає, що справжній «кінець історії» (тобто, поразка ліберальної доктрини) ближче, аніж видається: «Американський мислитель [Ф. Фукуяма – С.Ц.] сприйняв крах комунізму в його протистоянні з демократичним світом за кінець світової історії і вирішив, що якщо навіть у Радянському Союзі приймають ліберальну демократію як вершину цивілізаційного розвитку, то про які майбутні конфлікти взагалі може йти мова?... Навіть нам, тим, хто жив тоді у Радянському Союзі, було важко повірити, що після краху комунізму історія продовжиться як завжди – з конфліктами, війнами й ненавистю. Адже знищення найбільшої тоталітарної імперії у світі породжувало сподівання, далекі від тверезої оцінки реальності... Однак сьогодні здається, що ми опинилися перед справжнім кінцем історії. Кінцем історії ліберальної демократії. Те, що відбувається у Сполучених Штатах, змінює світ набагато глибше, ніж колись крах Радянського Союзу» [2].

Криза лібералізму, спричинена не в останню чергу інформаційними війнами, які вели авторитарні режими проти демократичного світу,

констатується і у сучасних працях Ф. Фукуями. Він, зокрема, зазначає: «Останні кілька десятиліть не були вдалим для ліберальної демократії в усьому світі. У своєму щорічному дослідженні «Свобода у світі» організація Freedom House зафіксувала зниження сукупного рівня глобальної демократії за кожен з останніх 18 років. Цей «демократичний спад» характеризується не тільки підйомом авторитарних великих держав, таких, як Росія і Китай, а й відкатом назад у багатьох потенційно нових демократіях, таких, як Туніс, М'янма, Сальвадор і Грузія» [5].

Сучасні інформаційні війни ведуться у певному середовищі, яке відрізняється у цифровому суспільстві порівняно із середовищем традиційних медіа. Інформація перетворюється на зброю, яку суб'єкти інформаційної війни ефективно використовують у соціальних мережах, залучаючи аудиторію та визначаючи окремі цільові групи для своїх атак. Процес медіатизації політики, який розпочався у епоху телебачення, конструювання медіаполітичної реальності за допомогою медіа-скандалів та медіа-шоу утворили передумови для підвищення ефективності інформаційних війн у цифровому середовищі інтернет-комунікацій.

Слід безумовно погодитись із тим, що «Інформаційна війна передбачає наявність інформаційного середовища, яке в умовах гібридної війни виходить за медійні межі, охоплюючи всі сфери публічної комунікації. Публічний дискурс охоплює будь-яку публічну комунікацію (усі види медіа, соціальні мережі, публічні виступи, політичні дебати, офіційну частину дипломатичної активності)... Інформаційна війна спрямована на встановлення інформаційного та соціального контролю. Під впливом хибної інформації цільовій аудиторії нав'язують аргументований шлях концептуалізації та оцінювання, проте адресат спрямовують у потрібному напрямку. При цьому, адресат вважає, що сам свідомо здійснює ментальні операції і дії. А готове рішення не нав'язується, а начебто пропонується як логічно обґрунтований результат діяльності» [6, с. 110–111].

Сучасні інформаційні війни спрямовані, перш за все, на руйнування однієї ідентичності та штучного створення іншої. Зокрема, у фокусі даного дослідження йдеться про національні, класові та громадянські (політичні) ідентичності. До останнього виду відносяться демократична ідентичність (громадянська ідентичність демократичного суспільства), яка є плюралістичною за своєю сутністю та ідентичність «одномірної» людини (Г. Маркузе), яка є основою авторитаризму.

На небезпеку повернення до авторитаризму в умовах сучасного розвитку комунікативних систем та мереж звертає увагу В. Ковалевський. Він зазначає: «набула поширення думка, що сучасний розвиток таких комунікаційних систем викликає

в масовому суспільстві феномен одномірного мислення... яке створюється і підтримується політиками і постачальниками масової інформації. Зрештою, це перетворює політику з діяльності щодо задоволення суспільних потреб на діяльність, яка ці потреби формує (іноді на власний розсуд), що створює багато загроз для інституціональної системи демократії» [1, с. 498].

Звернемо увагу на декілька аспектів цієї проблеми. По-перше, конструювання «політиками та постачальниками масової інформації» одномірного мислення та авторитарного правління є небезпечною. Але, в умовах медіатизації та цифровізації виникає інший феномен – перетворення медіа з посередників між суспільством та політиками на дійову особу конструювання політичної реальності. Фактично, саме інфлюєнсери стали новим політичним класом демократичного суспільства, який формує «людину маси», одномірну ідентичність. Солідаризуємось із думкою В. Таркіна: «Мережа Інтернет дозволила розвивати нові форми обміну контентом, які сильно впливають на судження людей: блоги, форуми, соціальні мережі, сайти тощо, які оснащені системою оцінки аудиторією повідомлення, що разом із можливістю залишення коментарів дозволяє отримувати швидкий зворотний зв'язок, відслідковувати реакцію споживачів контенту й корегувати пропагандистський та/чи дезінформаційний вектор. Проблема активності розгортання інформаційно-психологічного фронту в Інтернеті посилюється ще й тим, що користувачі більше довіряють думці окремих блогерів чи дописам у телеграм-каналах, ніж офіційним сайтам чи традиційному ЗМІ (телевізор, радіо), які тепер самі часто ретранслюють відео-, фото-матеріали із соціальних мереж» [3, с. 178].

По-друге, якщо традиційні медіа були достатньо вартісною справою, доступною лише найбагатшим людям (власниками телевізійних каналів в Україні були і залишаються переважно олігархи), то нові медіа стали середовищем, відкритим для усіх, хто має незначний бюджет та відповідний пристрій (телефон, ноутбук, планшет тощо).

У таких умовах в інформаційній війні перевагу отримують авторитарні режими, які відрізняються концентрацією влади (у тому числі – інформаційної), фінансів та кадрів професійної журналістики задля здійснення інформаційних атак. Погодимось: «Постправа – інструмент маніпулювання громадською думкою і свідомістю. Саме через маніпулювання необхідно розглядати сучасну епоху *постправи*. Російські ЗМІ створюють серйозну загрозу для інформаційної безпеки України. Вони поширюють недостовірну або відверто неправдиву інформацію; маніпулюють громадською думкою (особливо це актуально під час ведення війни); формують негативний імідж державних структур, розпалюючи недовіру до влади;

є інструментом поширення російської пропаганди; розповсюджують матеріали, що призводять до розпалювання міжетнічної / міжконфесійної ворожнечі, порушення конституційного ладу, посягання на безпеку держави, суспільства чи окремої особи. Іншими словами, створюють загрозу існуванню самої держави. Діяльність російських ЗМІ в умовах війни 2022 року практично нічим не відрізняється від підходу, що існував в СРСР, – абсолютний пріоритет інтересів РФ, повне нехтування цінністю людського життя, відсутність будь-якого натяку на прозорість та відкритість. Загроза постправди для України призводить до недовіри та інформаційної апатії» [6, с. 139].

Доступність технологій перетворила створення медійного масового контенту зі справи професійних журналістів на масову розвагу та середовище конкуренції блогерів. Більш із них не мають профільної освіти та, у гонитві за масовою аудиторією, віддають перевагу розважальному стилю презентації політичних подій, не гребують хайпом, фейками та іншими маніпулятивними технологіями. У таких умовах зовнішня інформаційна агресія потрапляє на добре підготовлений ґрунт.

Погодимося із наступним: «Феномен інформаційної війни пов'язаний з таким поняттям як консцієнтальність (лат. *conscientia* – свідомість, совість), тобто орієнтованістю загрози на враження свідомості цільової аудиторії, впровадження певної ідеології, деструктивних наративів і меседжів... Інформаційна війна спрямована на маніпуляцію громадською думкою. Вона вимальовує власну реальність, вигідну для країни-агресора, і загрозову для країни, що потерпає... Об'єктами інформаційної війни є: соціальна структура суспільства; політична система держави; сукупність духовних цінностей нації, народу; масова й індивідуальна свідомість громадян; інформаційно-комунікативна інфраструктура; інформаційні ресурси; інформаційні та психологічні процеси; психічне здоров'я нації» [6, с. 112].

Отже, інформаційні війни сучасності відбуваються у середовищі інтернет-комунікацій. Порівняно із медіаполітичною системою епохи телебачення, нові медіа утворили глобальне інформаційне середовище епохи «постправди». У інформаційних війнах, які ведуть авторитарні держави проти демократичних країн, активно використовуються фейки, штучно сконструйовані наративи, ботоферми та інші маніпулятивні технології. Втрата популярності традиційними медіа призвела, зокрема, до того, що професійні журналісти поступились місцем блогерам.

У центрі інформаційного протистояння сучасності – демократії та авторитаризму – знаходиться проблема ідентичності. Це не виключає кібератаки, спеціальні операції проти штабів та центрів прийняття рішень.

Висновки з дослідження і перспективи подальших пошуків у даному науковому напрямку. Відтак, визначаючи теоретичну ідентифікацію сучасних інформаційних війн у просторі боротьби між демократією та авторитаризмом, а також у процесі становлення нових медіа та занепаду традиційної медіаполітичної системи слід зазначити наступне.

По-перше, інформаційні війни сучасності, які ведуть авторитарні режими проти демократичних країн спрямовані на простір ідентичностей та пов'язані із цим простором ліберальні цінності, ідеології, символічні матриці. Особливо відзначимо інформаційні атаки на міжнародне право та міжнародні інституції.

По-друге, у інформаційних війнах використовуються усі переваги сучасного інформаційного середовища інтернет-комунікацій. Під впливом інформаційних війн було створено міф щодо епохи «постправди», що відкрило нові можливості для використання маніпуляційних технологій – хайпу, фейків, «ботоферм» тощо. При цьому, у інформаційному просторі демократичних країн зникають інституційні запобіжники, які дозволяли ефективно протидіяти авторитарним країнам під час Холодної війни. Йдеться про інститут професійної журналістики. Його занепад напряду пов'язаний із становленням інтернет-комунікацій та розвитком блогерства. «Кінець історії», про який йшлося після розпаду СРСР може виявитись «кризою демократії» у західному світі під впливом інформаційних війн, які розв'язують авторитарні лідери.

Перспективи подальших досліджень інформаційних війн полягають у визначенні нового типу тоталітаризму – інформаційного, виробленні дієвих технологій запобігання інформаційним атакам на демократичну політичну ідентичність та переосмисленні на сучасному етапі концепцій «людини маси» та «одномірної людини».

Література

1. Політична наука в Україні. 1991–2016: у 2 т. Т. 2. Теоретико-методологічні засади і концептуальні підсумки вітчизняних досліджень / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І.Ф. Кураса. Київ: Парлам. вид-во, 2016. 704 с.
2. Портников В. Кінець історії. ZBRUC. 13 квітня 2025 року. URL: <https://zbruc.eu/node/121167>
3. Таркін В. П. Інформаційні війни у сучасному політичному просторі як феномен XX–XXI століття: дис...доктора філос. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія» 2023. 220 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4a983703-91de-49f1-ba14-2c2fa6388ef1/content>
4. Ткач О. Згорання демократії як небезпека повернення до авторитаризму. *Політичні дослідження / Political Studies*. 2021. № 2. С. 170–185. URL: <http://pd.ipiend.gov.ua/article/view/246334>

5. Фукуяма Ф. Моя відповідь тим, хто вважає, що я помилився з «Кінцем історії». *Sayt NV*. 5 червня 2024 року. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/ostannya-lyudina-na-zemli-fukuyama-vidpoviv-usim-hto-vvazhae-yogo-kinec-istoriji-pomilkoju-50424473.html>

6. Худолій А. О. Інформаційна війна 2014–2022 рр.: монографія. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2022. 208 с. URL: <https://eprints.uaeu.edu.ua/id/eprint/8754/1/12.pdf>

7. Яковлев Д. В. Політична взаємодія як комунікативний процес: медіатизація, демократизація, раціоналізація: монографія. Одеса: Астропринт, 2009. 288 с.

Анотація

Цимбал С. Ю. Сучасні інформаційні війни: «Демократія vs. Авторитаризм», «Традиційні медіа vs. Нові медіа». – Стаття.

Статтю присвячено визначенню сучасних інформаційних війн в умовах загострення протистояння між демократичними країнами та авторитарними режимами й суттєвих трансформацій комунікативного простору, обумовлених зростанням впливу нових медіа, які прийшли на зміну традиційним медіа. Для України проблема протидії інформаційним війнам є актуальною, вельми значущою як у теоретичному так і у прикладному аспекті в умовах російської інформаційної агресії.

Аналіз досліджень і публікацій складається із декількох частин. По-перше, визначення інформаційних війн на перетині політичної комунікативістики та політичної глобалістики. По-друге, аналіз дилеми «демократія vs. авторитаризм» стосовно інформаційних війн сучасності. По-третє, обґрунтування ролі традиційних медіа (аудіовізуальних та друкованих) й нових медіа (інтерактивних мультимедіа) у інформаційних війнах.

Метою статті є визначення сучасних інформаційних війн в аспекті протистояння демократій та авторитарних режимів й ролі традиційних та нових медіа у цьому протистоянні.

Інформаційні війни сучасності відбуваються у середовищі інтернет-комунікацій. Порівняно із медіаполітичною системою епохи телебачення, нові медіа утворили глобальне інформаційне середовище епохи «постправди». У інформаційних війнах, які ведуть авторитарні держави проти демократичних країн, активно використовуються фейки, штучно сконструйовані нарративи, ботоферми та інші маніпулятивні технології.

Інформаційні війни сучасності, які ведуть авторитарні режими проти демократичних країн спрямовані на простір ідентичностей та пов'язані із цим простором ліберальні цінності, ідеології, символічні матриці. У інформаційних війнах використовуються усі переваги сучасного інформаційного середовища інтернет-комунікацій. Під впливом інформаційних війн було створено міф щодо епохи «постправди», що відкрило нові можливості для використання маніпуляційних технологій – хайпу, фейків, «ботоферм» тощо. При цьому, у інформаційному просторі демократичних країн зникають інституційні запобіжники, які дозволяли ефективно протидіяти авторитарним країнам під час Холодної війни.

Перспективи подальших досліджень інформаційних війн полягають у визначенні нового типу тоталітаризму – інформаційного, виробленні дієвих технологій запобі-

гання інформаційним атакам на демократичну політичну ідентичність та переосмисленні на сучасному етапі концепцій «людини маси» та «одномірної людини».

Ключові слова: інформаційна війна, політична комунікація, політика, демократія, авторитаризм, масмедіа, політичний дискурс, нові медіа.

Summary

Tsybmal S. Yu. Modern information wars: “Democracy vs. Authoritarianism”, “Traditional Media vs. New Media”. – Article.

The article is devoted to the definition of modern information wars in the context of the escalating confrontation between democratic countries and authoritarian regimes and significant transformations of the communication space due to the growing influence of new media that have replaced traditional media. For Ukraine, the problem of countering information wars is relevant and very important both in theoretical and applied aspects in the context of Russian information aggression.

The analysis of research and publications consists of several parts. Firstly, the definition of information wars at the intersection of political communication studies and political global studies. Secondly, the analysis of the dilemma of “democracy vs. authoritarianism” in relation to information wars of our time. Thirdly, to substantiate the role of traditional media (audiovisual and print) and new media (interactive multimedia) in information wars.

The purpose of the article is to define modern information wars in terms of the confrontation between democracies and authoritarian regimes and the role of traditional and new media in this confrontation.

Modern information wars take place in the environment of Internet communications. Compared to the media-political system of the television era, new media have formed a global information environment of the “post-truth” era. In information wars waged by authoritarian states against democratic countries, fake news, artificially constructed narratives, bot farms, and other manipulative technologies are actively used. Modern information wars waged by authoritarian regimes against democratic countries are aimed at the space of identities and the liberal values, ideologies, and symbolic matrices associated with this space. Information wars use all the advantages of the modern information environment of Internet communications. Under the influence of information wars, the myth of the “post-truth” era was created, which opened up new opportunities for the use of manipulative technologies - hype, fakes, “bot farms,” etc. At the same time, the institutional safeguards that allowed for effective counteraction to authoritarian countries during the Cold War are disappearing in the information space of democratic countries.

Prospects for further research on information warfare are to define a new type of totalitarianism - information totalitarianism, to develop effective technologies to prevent information attacks on democratic political identity and to rethink the concepts of “mass man” and “one-dimensional man” at the present stage.

Key words: information warfare, political communication, politics, democracy, authoritarianism, mass media, political discourse, new media.